

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик**

М А Т Е Р І А Л И

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 23-24 квітня 2026 р.) 104 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Юшкевич Юлія Сергіївна – кандидат філософських наук, старший викладач кафедри філософії, історії та політології Одеського національного економічного університету

Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту XXI століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 14 від 28 травня 2026 р.

«Освіта та соціалізація особистості»

23-24 квітня 2026 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Койчева Тетяна Іванівна – в.о першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

розкриває концепт соціально відповідальної взаємодії університетів і суспільства в контексті сталого розвитку. Автор наголошує, що сучасна освіта має виходити за межі передачі знань і виконувати функцію формування цінностей відповідальності, партнерства та орієнтації на суспільне благо [3].

Узагальнення зазначених підходів дозволяє стверджувати, що освіта в умовах інноваційної економіки виступає ключовим механізмом формування ціннісних орієнтацій майбутніх підприємців. Вона інтегрує знання, соціальний капітал і етичні засади діяльності, що є особливо важливим для біотехнологічного підприємництва як сфери з високим рівнем соціальної та біоетичної відповідальності. Важливим аспектом є інтеграція в освітні програми міждисциплінарного підходу, що поєднує біотехнології, економіку, філософію науки та біоетику. Така інтеграція сприяє формуванню у здобувачів освіти розуміння підприємництва не як суто комерційної діяльності, а як соціально значущої практики, що впливає на якість життя суспільства та біосфери в цілому. Освіта також виконує функцію інституційного посередника між науковими інноваціями та ринковою реалізацією біотехнологічних рішень. У цьому процесі формується культура відповідального підприємництва, де ключовими цінностями виступають інноваційність, етичність, сталий розвиток та соціальна корисність. Особливу роль відіграє розвиток підприємницького мислення, орієнтованого не лише на прибуток, але й на довгострокову суспільну цінність інновацій.

Отже, освіта у сфері біотехнологічного підприємництва є складним соціокультурним механізмом, який формує систему цінностей майбутніх інноваторів. Вона забезпечує баланс між науково-технологічним прогресом і гуманістичними орієнтирами, сприяючи становленню відповідальної моделі інноваційного розвитку суспільства.

Список використаних джерел

1. Nagy S., Veresne Somosi M. The relationship between social innovation and digital economy and society. *Regional Statistics*. 2022. Vol. 12, No. 2. pp. 3–29. <https://doi.org/10.15196/RS120202>
2. Ramos-Rodriguez A. R., Medina-Garrido J. A., Lorenzo-Gomez J. D., Ruiz-Navarro J. What you know or who you know? The role of intellectual and social capital in opportunity recognition. *International Small Business Journal*. 2010. Vol. 28, No. 6. pp. 566–582. DOI: <https://doi.org/10.1177/0266242610369753>
3. Riabchenko V. Socially responsible cooperation between universities and society in the dimensions of sustainable development: theoretical and methodological principles. *Continuing Professional Education: Theory and Practice*, 2022. (1), pp. 38–48. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2022.1.4>

Петришин Р.А., к.п.н., доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи,

Гоцуляк В.А., здобувачка другого (магістерського) рівня спеціальності «Соціальна робота і консультування» Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ДО СУПРОВОДУ ВІЙСЬКОВИХ

Сучасні суспільні трансформації, зумовлені військовими подіями, актуалізують потребу у якісно новій підготовці фахівців соціальної роботи, здатних ефективно здійснювати соціальний супровід військовослужбовців, ветеранів та членів їхніх сімей. Особливої значущості набуває компетентісний підхід, який орієнтує освітній процес не лише на засвоєння знань, але й на формування практичних умінь, навичок та особистісних якостей майбутніх фахівців.

Компетентісний підхід у підготовці соціальних працівників передбачає формування інтегрованої системи компетентностей, що забезпечують готовність до професійної діяльності в умовах підвищеної складності. Йдеться про здатність до роботи з вразливими категоріями населення, зокрема військовими, які зазнали психологічних травм, соціальної дезадаптації та інших наслідків бойових дій.

Важливою складовою професійної підготовки є розвиток соціально-психологічної компетентності, яка включає знання про особливості психічного стану військових, зокрема прояви посттравматичних стресових розладів, тривожності, депресії. Фахівець має вміти розпізнавати ці стани, надавати первинну психологічну підтримку та спрямовувати клієнта до відповідних спеціалістів [2].

Не менш важливою є комунікативна компетентність, що передбачає здатність до ефективної взаємодії з клієнтами, їхніми родинami, представниками державних і громадських організацій. У процесі соціального супроводу військових фахівець має володіти навичками активного слухання, емпатії, ненасильницького спілкування, ведення переговорів та вирішення конфліктів.

Особливе значення має правова компетентність, адже соціальний працівник повинен орієнтуватися у законодавстві, що регулює питання соціального захисту військовослужбовців та ветеранів. Це включає знання прав, пільг, соціальних гарантій, механізмів їх реалізації, а також уміння консультувати клієнтів з правових питань.

Організаційно-управлінська компетентність передбачає здатність планувати, організовувати та координувати процес соціального супроводу. Фахівець має вміти складати індивідуальні плани роботи з клієнтом, оцінювати його потреби, залучати необхідні ресурси та здійснювати моніторинг результатів.

У контексті компетентісного підходу важливим є формування етичної компетентності, яка включає дотримання професійних норм і принципів, зокрема конфіденційності, поваги до гідності клієнта, недискримінації. Робота з військовими вимагає високого рівня професійної етики, тактовності та відповідальності [4].

Важливим компонентом компетентісного підходу є також формування рефлексивної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи. Вона передбачає здатність до самоаналізу власної професійної діяльності,

оцінювання ефективності застосованих методів і прийомів, а також готовність до постійного професійного самовдосконалення. У роботі з військовими ця компетентність набуває особливого значення, оскільки ситуації соціального супроводу часто є нестандартними, емоційно напруженими та потребують гнучкого реагування.

Крім того, доцільно виокремити стресостійкість як важливу характеристику професійної підготовки соціального працівника. Робота з військовослужбовцями, які мають досвід бойових дій, пов'язана з високим рівнем емоційного навантаження, що може призводити до професійного вигорання. Саме тому освітні програми повинні включати елементи психологічної підготовки, спрямовані на формування навичок саморегуляції, подолання стресу та збереження психічного здоров'я фахівця [1].

Особливої уваги заслуговує питання міжвідомчої взаємодії у процесі соціального супроводу військових. Ефективна допомога можлива лише за умови тісної співпраці соціальних служб, медичних установ, психологічних центрів, громадських організацій та органів державної влади. У цьому контексті важливо формувати у майбутніх фахівців компетентність соціального партнерства, яка передбачає здатність до координації спільних дій, налагодження професійних контактів та ефективного використання ресурсів різних інституцій.

Не менш важливою є культурологічна та громадянська компетентності, які забезпечують розуміння соціокультурних особливостей військового середовища, формування поваги до військової служби та національних цінностей. Соціальний працівник має враховувати специфіку військової субкультури, що включає особливості комунікації, ієрархії, норм поведінки, що впливає на ефективність взаємодії з клієнтами.

У сучасних умовах особливого значення набуває також розвиток інклюзивної компетентності. Значна частина військових, які повертаються із зони бойових дій, можуть мати інвалідність або особливі потреби. Це вимагає від соціального працівника знань і навичок щодо організації інклюзивного середовища, адаптації соціальних послуг та забезпечення рівного доступу до ресурсів.

З метою підвищення ефективності підготовки фахівців соціальної роботи доцільно впроваджувати інноваційні освітні технології, зокрема проблемно-орієнтоване навчання, симуляційні методи, інтерактивні платформи та дистанційні курси. Вони сприяють активізації пізнавальної діяльності студентів, розвитку критичного мислення та здатності до прийняття рішень у складних професійних ситуаціях [3].

Також варто враховувати міжнародний досвід підготовки соціальних працівників до роботи з військовими та ветеранами. У багатьох країнах значна увага приділяється розвитку спеціалізованих програм, що включають психологічну реабілітацію, соціальну інтеграцію та підтримку сімей військовослужбовців. Адаптація таких практик до українських реалій може суттєво підвищити якість підготовки фахівців.

Отже, розширення змісту професійної підготовки соціальних працівників на засадах компетентнісного підходу сприяє формуванню цілісної системи знань, умінь і особистісних якостей, необхідних для ефективного соціального

супроводу військових. Такий підхід забезпечує готовність майбутніх фахівців до вирішення складних професійних завдань, підвищує рівень їхньої професійної мобільності та адаптивності до сучасних викликів.

Значну роль у підготовці фахівців відіграє практична складова навчання. Стажування, практика в соціальних службах, участь у волонтерських проєктах сприяють формуванню професійного досвіду та розвитку необхідних компетентностей. Особливо ефективним є використання кейс-методів, тренінгів, рольових ігор, що моделюють реальні ситуації соціального супроводу військових.

Важливим аспектом є міждисциплінарний характер підготовки, що передбачає інтеграцію знань з психології, педагогіки, медицини, права та соціології. Такий підхід забезпечує комплексне розуміння проблем військових та сприяє більш ефективному їх вирішенню.

Сучасні виклики потребують також розвитку цифрової компетентності соціальних працівників. Використання інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє оптимізувати процес соціального супроводу, забезпечити доступ до необхідної інформації, організувати дистанційну підтримку клієнтів.

Отже, компетентнісний підхід є ключовим у підготовці фахівців соціальної роботи до супроводу військових. Він забезпечує формування професійної готовності до діяльності в складних умовах, сприяє підвищенню якості соціальних послуг та ефективності допомоги військовим і їхнім сім'ям.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці інноваційних методик підготовки соціальних працівників, удосконаленні освітніх програм, а також вивченні міжнародного досвіду соціального супроводу військових з метою його адаптації до українських умов.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота». – Київ : Міністерство освіти і науки України, 2019.
2. Капська А. Й. Соціальна робота: теорія і практика : навч. посіб. – Київ : Центр учбової літератури, 2020. – 352 с.
3. Міністерство соціальної політики України. Соціальна адаптація учасників бойових дій та їхніх сімей : методичні рекомендації. – Київ, 2022. – 120 с.
4. Семигіна Т. В. Соціальна робота з ветеранами та їхніми сім'ями : навч.-метод. посіб. – Київ : Каравела, 2021. – 256 с.

Пільщиків І. С. молодший науковий співробітник, Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, м. Київ

**ТРЕТЯ МІСІЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ЯК ФАКТОР ПОВОЄННОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ: ІНВЕСТИЦІЇ У
ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ НАСЕ 2.1 UA У
КОНТЕКСТІ UKRAINE FACILITY**

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ	
<i>Ковра Катерина, Лісеєнко Олена</i>	41
РОЛЬ АРТЦЕНТРУ ІМЕНІ ВІРИ ХОЛОДНОЇ У ТРАНСФОРМАЦІЇ КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ ОДЕСИ	
<i>Кочмар Яна, Врайт Галина Яківна</i>	43
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕНЕДЖЕРА СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Лисенко Аліна Валеріївна, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	46
РОЗДУМИ ЯК ПРАЦЮЄ ПРИНЦИП НЕДІЯННЯ ДАОСЬКОЇ ФІЛОСОФІЇ У СУЧАСНОМУ ЖИТТІ	
<i>Найданова Марія, Афанасьєв Олександр</i>	47
СУЧАСНІ МІФИ ТА ЇХНЯ РОЛЬ У СВІТОГЛЯДІ	
<i>Наумкіна Світлана Михайлівна</i>	51
АЛГОРИТМІЧНА ЕТИКА У КОНТЕКСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Начев Микола Юрійович</i>	53
СІМ'Я ЯК ІНДИВІДУАЛЬНО-ОСОБИСТІСНИЙ ФАКТОР СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	
<i>Okorokova Vira Viktorivna</i>	55
ADVANTAGES OF USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) IN HIGHER EDUCATION	
<i>Остаточна Вікторія Олександрівна, Ладонько Людмила Степанівна</i>	59
КРЕАТИВНІСТЬ У ДІЇ: САМОПРОДЮСУВАННЯ ЯК ШЛЯХ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ СВОБОДИ	
<i>Пакін Семен Олександрович</i>	60
РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	
<i>Петінова Оксана, Чабан Неля</i>	63
ОСВІТА ЯК МЕХАНІЗМ КОНСТРУЮВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У БІОТЕХНОЛОГІЧНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ	
<i>Петришин Р.А., Гоцуляк В.А.</i>	65
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ДО СУПРОВОДУ ВІЙСЬКОВИХ	
<i>Пільщіков І. С.</i>	68
ТРЕТЯ МІСІЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ЯК ФАКТОР ПОВОЄННОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ: ІНВЕСТИЦІЇ У ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ НАСЕ 2.1 UA У КОНТЕКСТІ UKRAINE FACILITY	
<i>Поплавська Тетяна, Пігнаста Аліна</i>	71
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ І ЛЮДЯНІСТЬ	
<i>Поплавська Тетяна, Сорочан Дмитро</i>	74
ІДЕНТИЧНІСТЬ І МУЛЬТИКУЛЬТУРНІСТЬ В ОСВІТІ:	